

משפט מינהלי ממשלה - אתיקה	הנחיות היועץ המשפטי לממשלה
פרסום מודעות על-ידי עובדי ציבור ונושאי משרה	תאריך: אייר התשס"ו, מאי 2006 עדכון: מרץ 2013 מספר הנחיה: 1.1705

פרסום מודעות על-ידי עובדי ציבור ונושאי משרה

1. הנחיה זו ניתנת בעקבות מקרים בהם פורסמו מודעות ברכה מטעם שרי ממשלה לרגל חגים ומועדים.
לענין הנחיה זו, "עובד ציבור"- שרים, סגני שרים ועובדי המדינה.

2. סעיף 2(א) לחוק הגבלת פרסומים (גופים ציבוריים), התשנ"ו-1996 (להלן-החוק) קובע כי:

"גוף ציבורי לא יממן פרסום בעיתון של מודעת ברכה או מודעת אבל המתייחסת לבעל תפקיד ציבורי או לבן משפחתו, ולא ישתתף במימון הפרסום כאמור, במישרין או בעקיפין".

המונחים "גוף ציבורי" ו"תפקיד ציבורי" מוגדרים בסעי' 1 לחוק.

עוד נקבע, כי לענין סעיף זה, פרסום על ידי גוף ציבורי, הוא לרבות פרסום של מנהל של אותו גוף או של עובד בו או פרסום שמצוין בו שמו של הגוף הציבורי, של המנהל, או של עובד בו, המתייחסים לבעל תפקיד ציבורי או לבן משפחתו. החוק קובע הוראת חיוב אישי, וסעיף עבירה פלילית שדינה קנס, על מי שמפר את הוראותיו.

3. הוראת התקשי"ר מספר 43.141(ב) קובעת נורמה רחבה יותר:

"אין לפרסם בעיתון מודעת ברכה מטעם המשרד, על חשבון אוצר המדינה, במישרין או בעקיפין, לרגל מאורע חגיגי של עובד המשרד או של מי שאיננו עובד המשרד, או של בן משפחתם, או מודעת ברכה המתייחסת לבעל תפקיד ציבורי או בן משפחתו".

4. ההוראות הנ"ל אינן נותנות מענה למצבים בהם שרים מפרסמים מודעות ברכה בעיתונות לחג לאומי או לאירוע שאינו נוגע לאדם ספציפי.
בכל הנוגע לברכות לשנה החדשה נקבע בהחלטת הממשלה מיום 3.9.1978 כי: "הממשלה תפרסם מודעת ברכה אחת לאזרחי המדינה בעיתונים". אין בכך כדי למנוע משרים וסגני שרים

לשלוח מכתבי ברכה, אולם זאת במסגרת ההסדר בסעיף 11(ד)1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.

5. הוראת התכ"ס 15.3.2 בנושא "פרסומים ממשלתיים שאינם מסחריים", קובעת תנאים לפרסום ממשלתי ואישורו. לגבי פרסום מודעות אבל וברכה ומודעות לרגל חגים ומועדים, קובעת הוראת התכ"ס, בסעיף 4.6.2.2, כדלקמן:

"במקרה שבו מוגשת בקשה לפרסום מודעת אבל או ברכה או מודעה לרגל חגים ומועדים, על ידי יותר ממשרד אחד ובאותו הנושא, וכן במקרה בו נושא המודעה הינו בעל רלוונטיות כלל ציבורית, הפרסום יבוצע בהתאם לשיקול הדעת של לפ"מ, אשר ככלל, תתיר פרסום מודעה אחת מטעם הממשלה כולה, אלא אם כן מתקיים קשר הדוק וברור בין נושא המודעה לבין עבודת המשרד, שאז ניתן להתיר גם פרסום מודעה מטעמו."

6. ככלל עובד ציבור אינו רשאי לפרסם מודעות מתקציב משרד ממשלתי, אשר אין להן קשר לעבודת המשרד, ושתוצאתן היא פרסומת אישית של עובד הציבור (החתום על המודעה תוך שימוש בתוארו הציבורי), או לצורך קידומו בפני מגזר כזה או אחר של האוכלוסייה. המימון הציבורי המוקצה לעבודת משרדי הממשלה אמור להיות מנוצל לקידום מטרות המשרד ולא לקידום מטרות אישיות או פוליטיות של עובדי הציבור המופקדים עליו (ר' סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959).

7. לפיכך, על משרדי הממשלה, שרים, סגני שרים ומנכ"לי משרדי הממשלה להימנע מפרסום מודעות ברכה, השתתפות בצער או בשמחה, מודעות איחולים לציבור לרגל חג או מועד לאומי. כמו כן, עליהם להימנע מפרסום כל מודעה אחרת ממין זה, אשר אינה קשורה בקשר הדוק וברור לעבודת המשרד ולעבודתם בו.

8. החלטה על פרסום מודעה במקרים המנויים לעיל ובמקרים דומים יש להביא לאישורו של היועץ המשפטי של המשרד.